

Sygn. akt VI GC 672/15 upr/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Nyga

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa: W. W.

przeciwko: Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. w T.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w T. na rzecz powoda W. W. kwotę 1 315,70 zł (jeden tysiąc trzysta piętnaście złotych siedemdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty;
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 227 zł (dwieście dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 672/15/3

UZASADNIENIE

Powód W. W. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w T. wystąpił przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. z pozwem o zapłatę kwoty 1375,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że świadczył na rzecz pozwanego szereg usług. Powód wykonał zlecone czynności i w konsekwencji za wykonane usługi wystawił pozwanemu faktury VAT. Pozwany uiścił należności wynikające ze wskazanych w pozwie faktur VAT, jednakże dokonał zapłaty po terminach określonych fakturami. Pozwany nie zapłacił z tego tytułu należności odsetek ustawowych. Z tytułu zwłoki w spełnieniu świadczeń powód wystawił pozwanemu notę odsetkową nr (...) płatną do dnia 18 marca 2015 r. na kwotę 1375,70 zł. Pomimo doręczenia noty oraz odrębnego wezwania do zapłaty do dnia wniesienia pozwu, pozwany nie uregulował należności względem powoda.

W dniu 29 maja 2015 r. w sprawie o sygn. VI GNc 1176/15/5 Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż nie przeczy twierdzeniom pozwu. Pozwany przyznał, że wskazane w pozwie faktury uregulował po terminach zapłaty i łączna kwota odsetek za opóźnienie do dnia 23 kwietnia 2015 r. wyniosła 1375,70 zł. Pozwany podniósł, iż przysługują mu względem powoda wymagalne wierzytelności wzajemne w kwocie przekraczającej wierzytelność powoda, dlatego też pozwany złożył w sprzeciwie oświadczenie o potrąceniu. Pozwany wskazał, że na wierzytelności wzajemne pozwanego wobec powoda składają się kwoty:

- 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. III Cz 1010/14 zgodnie z pkt. 2 postanowienia tegoż Sądu z dnia 26 listopada 2014 r.

- 129,15 zł tytułem odsetek za opóźnienie zgodnie z pkt. 1 wniosku pozwu z dnia 17 marca 2015 r. który pozwany wniósł przeciwko powodowi przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 469881/15 tj. odsetki ustawowe od kwoty głównej e-pozwu 15 507 zł naliczone od dnia wniesienia pozwu 17 marca 2015 r. do dnia 23 kwietnia 2015 r.,

- 1 175,80 zł jako część należności w kwocie 1 290 zł ujętej w pkt. 2 pozwu i stanowiącej odsetki za opóźnienie należne przed datą wniesienia pozwu w sprawie,

- 10,75 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 1 290,69 zł od daty wniesienia pozwu (17 marca 2015 r.) do dnia 23 kwietnia 2015 r.

W razie zakwestionowania przez powoda oświadczenia o potrąceniu, pozwany wniósł o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania wszczętego przez pozwaną przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie sygn. akt. VI Nc-e 469881/15 na skutek pozwu wniesionego 17 marca 2015 r.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw podtrzymał żądanie pozwu w całości, podnosząc zarzut bezskuteczności potrącenia oraz zarzut bezpodstawności roszczenia w sprawie IX C 780/15 oraz nieistnienie obowiązku zwrotu przez pozwanego kwoty 15 507 zł.

Sąd ustalił co następuje:

Bezspornym było, że powód wystawił na rzecz pozwanego następujące faktury o nr (...), a pozwany należności uregulował po terminach wskazanych w fakturach.

Dowód: faktury (k.7-72), potwierdzenia przelewów (k.74-107).

W dniu 11 marca 2015 r. powód w związku z opóźnieniem w płatnościach w/w faktur wystawił na rzecz pozwanego notę odsetkową nr (...) płatną do dnia 18 marca 2015 r. na łączną kwotę 1 375,70 zł

Dowód: nota (k. 108-113).

W dniu 24 marca 2015 r. powód wystosował do pozwanego wezwanie nr (...) do uregulowania należności wynikającej z noty odsetkowej (...) z dnia 11 marca 2015 r. w łącznej kwocie 1 375,70 zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty (k.114) z dowodem doręczenia (k. 171).

Pozwany w piśmie z dnia 17 czerwca 2015 r. skierowanym do powoda dokonał oświadczenia o potrąceniu wierzytelności na łączną kwotę 1 375,70 zł.

Dowód: oświadczenie (k.135, 144).

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt III Cz 1010/14 Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od W. W. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. kwotę 60 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Dowód: postanowienie (k.136).

Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. wystąpiło przeciwko W. W. z pozwem o zapłatę łącznej kwoty 16 797,69 w elektronicznym postępowaniu upominawczym z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W dniu 30 marca 2015 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 469881/15 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Po wniesionym sprzeciwie od nakazu zapłaty Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Tychach, który to prowadzi sprawę pod sygn. akt IX C 780/15.

Dowód: akta sprawy IX C 780/15.

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oparto o nie budzące wątpliwości, merytoryczne dokumenty znajdujące się w aktach sprawy.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o zawieszenie postępowania, albowiem nie zachodzi przesłanka zależności rozstrzygnięcia w sprawie od innego postępowania sądowego.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie stron, albowiem nie miał on znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, a sprawa była wyjaśniona do rozstrzygnięcia. Dodatkowo, wniosek powoda był spóźniony i wiązałby się z koniecznością odroczenia rozprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez W. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w T. przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powód domagał się zasądzenia kwoty 1 375,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wskazując, iż pozwany nie uregulował należności wynikającej z noty odsetkowej nr (...).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc zarzut potrącenia.

W niniejszej sprawie bezspornym był fakt zawarcia pomiędzy stronami szeregu umów o świadczenie usług. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Bezsporna pomiędzy stronami była okoliczność wystawienia przez powoda szeregu faktur za wykonane przez pozwanego usługi. Strony nie kwestionował okoliczności dokonania płatności należności po terminach przewidzianych w poszczególnych fakturach.

W złożonym sprzeciwie pozwany podniósł zarzut potrącenia w stosunku do dochodzonych przez powoda wierzytelności na łączną kwotę 1 375,70 zł, na którą składają się kwoty: 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przez Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. III Cz 1010/14 zgodnie z pkt. 2 postanowienia tegoż Sądu z dnia 6 listopada 2014 r., 129,15 zł tytułem odsetek za opóźnienie zgodnie z pkt 1 wniosku pozwu z dnia 17 marca 2015 r. który pozwany wniósł przeciwko powodowi przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 469881/15 tj. odsetki ustawowe od kwoty głównej e-pozwu 15 507 zł naliczone od dnia wniesienia pozwu 17 marca 2015 r. do dnia 23 kwietnia 2015 r., 1175,80 zł jako część należności w kwocie 1 290 zł ujętej w pkt. 2 pozwu i stanowiącej odsetki za opóźnienie należne przed datą wniesienia pozwu w sprawie, 10,75 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 1 290,69 zł od daty wniesienia pozwu (17 marca 2015 r.) do dnia 23 kwietnia 2015 r.

Zgodnie z art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. W myśl art. 499 k.c. potrącenia dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Nadto by mogło dojść do potrącenia, spełnione być muszą łącznie cztery przesłanki : wzajemność wierzytelności, jednorodzaowość świadczeń, wymagalność wierzytelności, zaskarżalność wierzytelności.

Przez wymagalność wierzytelności rozumie się stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, a dłużnik jest obowiązany spełnić świadczenie. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek następuje od chwili, w której wierzytelność zostaje uaktywniona. Wówczas też następuje początek biegu przedawnienia i dopuszczalności potrącenia, a ogół wymagalność powstaje z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia, który może być określony w ustawie bądź oznaczony przez czynność prawną albo wynikać z właściwości zobowiązania. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie został oznaczony, powinno być ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania zobowiązania.

Należy zauważyć, że podmiot zainteresowany potrąceniem może zrealizować to uprawnienie przez złożenie drugiej stronie stosownego oświadczenia woli. Oświadczenie o potrąceniu ma charakter konstytutywny, gdyż bez niego skutek prawny w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności nie mógłby powstać (por. wyrok SN z dnia 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, LEX nr 1318346). Na ogół wymagalność powstaje z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia, który może być określony w ustawie bądź oznaczony przez czynność prawną albo wynikać z właściwości zobowiązania. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie został oznaczony, powinno być ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania zobowiązania (art. 455 k.c.), chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jednakże sama wola potrącającego – bez spełnienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. – nie ma mocy umorzenia wierzytelności (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 1132 i n.). Jeżeli wierzytelności przedstawione do potrącenia nie spełniają wymaganych przesłanek w momencie złożenia oświadczenia o potrąceniu, to w świetle art. 498 § 1 k.c. nie mogą być one objęte potrąceniem, a w konsekwencji nie dotyczy ich skutek potrącenia, o którym mowa w art. 498 § 2 k.c. (wyrok NSA w W. z dnia 12 kwietnia 2007 r., (...), LEX nr 341333).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zarzut potrącenia jedynie co do kwoty 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. III Cz 1010/14 zgodnie z pkt. 2 postanowienia tegoż Sądu z dnia 6 listopada 2014 r., jest zasadne, albowiem należność ta z całą pewnością była wymagalna.

Sąd dokonując analizy musiał mieć na uwadze również dyspozycję zawartą w art. 6 k.c. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba stwierdzić, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (OSNP 1998/18/537). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.)(OSNC 1997/6-7/76 Przegląd Sądowy 2001/4/81). Innymi słowy na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. Orzecznictwo jest w tej materii konsekwentne : wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 marca 2012 r. (V ACA 90/12) - „ (...) dla przyjęcia zasadności zarzutu potrącenia i jego skuteczności, niezbędne jest zaistnienie przesłanek materialnoprawnych potrącenia wskazanych w art. 498 § 1 KC, a które zobowiązany jest wykazać korzystający z potrącenia, a to zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodzenia (art. 6 KC i 232 zd. 1 KPC). ”, dalej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2010 r. (V CSK 43/10) - „obowiązek udowodnienia roszczenia zgłoszonego do potrącenia obciąża zgłaszającego na ogólnych zasadach (art. 6 k.c.), zatem samo zgłoszenie w formie zarzutu procesowego nie oznacza jeszcze, że nastąpiły materialnoprawne skutki określone

w art. 498 i 499 k.c. ” dalej wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 lipca 2009 r. (I ACA 497/09) - „zarzut potrącenia jest formą dochodzenia roszczenia zrównaną w skutkach z powództwem. Podlega zatem wymaganiom stawianym pozwu co do określenia żądania, przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz wskazania dowodów. W szczególności zgłaszający zarzut potrącenia w procesie ma obowiązek ściśle określić swoją wierzytelność i wykazać jej istnienie zgodnie z regułą wyrażoną w przepisie art. 6 k.c.”

Sąd ma również w polu widzenia, iż pozwany wystąpiło przeciwko powodowi z pozwem o zapłatę łącznej kwoty 16 797,69 w elektronicznym postępowaniu upominawczym z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a w dniu 30 marca 2015 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 469881/15 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Niemniej jednak po wniesionym sprzeciwie od nakazu zapłaty Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Tychach, który to prowadzi sprawę pod sygn. akt IX C 780/15. Postępowanie w sprawie o sygn. IX C 780/15 nie zostało jeszcze prawomocnie zakończone.

Pozwany podniósł do potrącenia również kwoty 129,15 zł tytułem odsetek za opóźnienie zgodnie z pkt 1 wniosku pozwu z dnia 17 marca 2015 r. który pozwany wniósł przeciwko powodowi przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 469881/15 tj. odsetki ustawowe od kwoty głównej e-pozwu 15 507 zł naliczone od dnia wniesienia pozwu 17 marca 2015 r. do dnia 23 kwietnia 2015 r., 1 175,80 zł jako część należności w kwocie 1 290 zł ujętej w pkt. 2 pozwu i stanowiącej odsetki za opóźnienie należne przed datą wniesienia pozwu w sprawie, 10,75 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 1 290,69 zł od daty wniesienia pozwu (17 marca 2015 r.) do dnia 23 kwietnia 2015 r. Zdaniem Sądu zarzut potrącenia w tym zakresie jest niezasadny albowiem postępowanie, na które powołuje się pozwany, a z którego wywodzi swoje należności nie zostało jeszcze prawomocnie zakończone. Sprawa jest w toku, pozwany w żaden inny sposób nie udowodnił stosownie do reguł art. 6 k.c., że należności te są wymagalne. Zatem mając powyższe na względzie zarzut potrącenia złożony przez pozwanego w tym zakresie w żaden sposób nie mógł się ostać.

Nadto trzeba mieć w polu widzenia wyroku (III CSK 317/11, LEX nr 1229968), w którym SN uznał, że złożenie oświadczenia o potrąceniu niewymagalnej wierzytelności nie wywołuje żadnego skutku. Oznacza to, że potrącający powinien złożyć oświadczenia po ziszczeniu się tej przesłanki, a jeśli dokonał tego we wcześniejszym czasie, musi złożyć ponowne oświadczenie. Niedochowanie tych wymagań powoduje bezskuteczność podjętej czynności, a możliwość jej konwalidowania, jako jednostronnej czynności prawnej, jest wyłączona.

Odnosząc się do twierdzenia powoda, iż kwota 60 zł orzeczona postanowieniem S.O. w Katowicach z dnia 26 listopada 2014r. została już przez powoda uiszczona, należało uznać tę okoliczność za niewykazaną, a wnioski dowodowe składane na tę okoliczność na rozprawie w dniu 3 grudnia 2015 r. za spóźnione. Powód w dniu 23 czerwca 2015 r. odpowiedział na oświadczenie o potrąceniu, w którym stwierdził, iż częściowo uregulował należności wymienione w oświadczeniu (k.158), ale nie wskazał żadnych dokumentów lub potwierdzeń przelewów, aby wykazać takie twierdzenie. Zeznania strony nie zastąpiłyby w tym zakresie dowodu z dokumentu, zwłaszcza, że pozwany zaprzeczył tej okoliczności.

Zatem biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał, że dochodzone przez powoda roszczenie jest zasadne w części i w związku z tym w punkcie 1 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 315,70 zł, oddalając w pozostałym zakresie (pkt. 2)

Z uwagi na fakt, iż instytucja odsetek za opóźnienie jest swoistą "sankcją cywilną" za sam fakt niespełnienia świadczenia pieniężnego w terminie, dlatego też o odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 482 k.c., stosownie do żądania strony powodowej, a mianowicie zasądził odsetki od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie z którym sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Mając na uwadze oddalenie powództwa tylko w zakresie kwoty 60 zł, należało uznać, iż powód uległ tylko w nieznaczącej części swego roszczenia. Z tego powodu całością kosztów postępowania obciążono pozwanego. Na łączną kwotę kosztów postępowania złożyły

się kwoty: 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa; 30 zł tytułem opłaty od pozwu; 180,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z §6 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r. ze zm.).

SSR Jolanta Brzęk